

**BOSHLANG'ICH TA'LIMDA PEDAGOGIK DASTURIY
VOSITALARDAN FOYDALANISHNING AHAMIYATI**

Shahrisabz davlat pedagogika instituti o'qituvchisi

Ne'matov Oybek Erkin o'g'li

Email: oybek.nematov1991@gmail.com

Shahrisabz davlat pedagogika instituti talabasi

Xurramova Elnura Norim qizi

Tel: +998 (91) 634-77-83

E-mail: xurramovaelnura70@gmail.com

Annotatsiya : *Ushbu maqolada boshlang'ich ta'limda pedagogik dasturiy vositalardan foydalanishning sohadagi foydalari haqida so'z yuritilgan. Pedagogik dasturiy vositalarning ta'lim tizimida tutgan o'rni haqida ma'lumotlar keltirilgan.*

Kalit so'zlar: *Boshlang'ich ta'lim, pedagogik dasturiy vositalar, texnologiyalar, innovatsion yondashuv.*

Abstract : *Three articles talk about the benefits of pedagogical support in the field of education. Information about the educational system of pedagogical support.*

Key words: *Primary education, pedagogical system, technology, innovative production.*

Аннотация: *В данной статье рассматриваются преимущества использования педагогические программных средств в начальном образования. Приводятся данные о роли педагогические программных средств в системе образования и их эффективности.*

Ключевые слова: *начальное образование, педагогические программные средства, технологии, инновационный подход.*

Kirish

Zamonaviy ta'lim tizimi o'zgarib, yangi pedagogik yondashuvlarni va texnologiyalarni qo'llashni talab qilmoqda. Bu o'zgarishlar, ayniqsa, boshlang'ich ta'limda yanada muhim ahamiyatga ega. Pedagogik dasturiy vositalar ta'lim jarayonini samarali tashkil etish, o'quvchilarni qiziqarli va interaktiv tarzda bilim olishga jalb qilishda katta rol o'ynaydi. Bugungi kunda, texnologiyalar va raqamli vositalarning jadal rivojlanishi bilan birga, boshlang'ich ta'limda pedagogik dasturiy vositalardan foydalanish nafaqat ta'limni zamonaviylashtirish, balki o'quvchilarning bilim olish jarayonini yanada samarali va qiziqarli qilishga imkon yaratadi.

Pedagogik dasturiy vositalar, o'quvchilarning o'rganish faoliyatini rag'batlantirish, ularning bilimlarini interaktiv va amaliy tarzda mustahkamlash uchun zarur vositalar sifatida taqdim etiladi. Ular o'quvchilarni faollikka undaydi, ularning diqqatini jamlash va kognitiv ko'nikmalarini rivojlantirishda yordam beradi. Shuningdek, bu vositalar o'qituvchilarga o'quv jarayonini individual ehtiyojlarga moslashtirish, o'quvchilarning o'zlashtirish darajasini baholash va darslarni qiziqarliroq va samaraliroq o'tkazish imkoniyatlarini beradi.

Shu sababli, boshlang'ich ta'limda pedagogik dasturiy vositalardan foydalanishning ahamiyati nafaqat ta'lim jarayonining sifatini oshirishda, balki o'quvchilarning mustaqil fikrlash, ijodiy yondashuv va texnologik savodxonligini rivojlantirishda ham muhim rol o'ynaydi. Maqolada pedagogik dasturiy vositalarning boshlang'ich ta'limdagi o'rni, ularning ta'lim jarayoniga ta'siri va ushbu vositalardan foydalanishning afzalliklari ko'rib chiqiladi.

Bugungi kunda barcha sohalarda texnologiyalar rivojlangani kabi ta'lim sohasida ham yangidan yangi texnologiyalar ishlab chiqilmoqda. Bu esa ta'lim jarayoniga bo'lgan yangicha yondashuvlarni sohada tatbiq etish imkonini beradi. Ayniqsa, boshlang'ich ta'lim tizimida dasturiy ta'lim vositalaridan foydalanish o'quvchilarning dars jarayoniga qiziqishini oshirishda muhim ahamiyatga ega.

Vositalar: Dasturiy ta'lim vositalarining afzallik jihatlari ko'p. Masalan o'quvchilarni dars davomida qamrab olish, ularga sifatli ta'lim berish va eng

yaxshi jihati shundaki, o'quvchilarning har birlarini tez va oson usulda baholash imkonini beradi.

Dasturiy ta'lim vositalari o'quvchilarda erkin tarzda o'z muammolarini hal eta olish, tanqidiy fikrlash hamda kreativ fikrlash ko'nikmalarini mustahkamlab boradi. O'qituvchilar dasturiy ta'lim vositalari orqali o'quvchilar bilan individual tarzda ishlash imkoniyatiga ega bo'ladilar, lekin ushbu vositalardan foydalanish va ularni samarali qo'llash uchun o'qituvchi shaxsidan ham yetarli malaka va ko'nikmalar shakllangan bo'lishi lozim.

Ko'plab dasturiy ta'lim vositalari guruh yoki jamoa bilan ishlashga yo'nalgan bo'lib, bu jarayonda o'quvchilarda ijtimoiy muhitga moslashuvchanlik ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Dasturiy ta'lim vositalari turli xil yo'nalishlarda olib boriladi. O'quvchilar ushbu vositalardan foydalangan holda mustaqil tarzda ham bilim olishlari mumkin. Bu jarayonda esa ularda mustaqil fikrlash qobiliyati rivojlanib boradi.

Ushbu vositalar asosida bilim olish jarayoni qiziqarli bo'ladi. Dasturiy ta'lim vositalarini to'g'ri tanlash va foydalanish juda muhimdir, chunki ular nafaqat bilim berishda, balki o'quvchi yoshlarning shaxsiy rivojlanishida ham muhim ahamiyatga ega.

Pedagogik dasturiy vositalarni yaratishda o'quvchi yoshlarning psixofiziologik xususiyatlari hisobga olinishi kerak. Ushbu vositalarni qo'llash mobaynida o'quvchilarning mustaqil ta'lim olish ko'nikmalarini va malakalarini shakllantirishda o'quvchilarning psixofiziologik hamda funktsional imkoniyatlari inobatga olinadi.

Pedagog o'qituvchilarning pedagogik dasturiy vositalar asosida imkon boricha ko'proq ma'lumotlarni yoritib berishga harakati o'quvchilarni ortiqcha toliqtirib qo'yishi mumkin. Bu esa xatoliklar sonining ortishi va o'quvchilarning o'zini o'zi his eta olishi hamda sog'ligiga salbiy ta'sir etishi mumkin.

Bugungi kunda dunyodagi rivojlangan mamlakatlar ta'lim tizimida ham turli xil o'rgatuvchi dasturiy vositalaridan keng foydalanib kelinmoqda. Ushbu vositalar mualliflik dasturiy ta'minotlari yordamida yaratiladi.

Mualliflik dasturlariga misol qilib, Articulate Storyline, Adobe Captivate, CourseLab, iSpringPro, Lectora kabi dasturlarni keltirishimiz mumkin.

Articulate Storyline kurslar yaratish uchun mo'ljallangan eng mashhur dasturlardan biri bo'lib, u moslashuvchan, foydalanishda qulay va turli maqsadlarda kurslar yaratish uchun ishlab chiqilgan dastur hisoblanadi.

Articulate Storyline — uch utilitli (Presenter, Quizmaker, Engage) paket, o'rgatuvchi kurslarni, taqdimotlar, testlar va boshqa shakllarini iPadda ko'rish va masofali ta'lim tizimlariga integrallanishi mumkin bo'lgan Flash va HTML5 formatlarda turli xil kurslar yaratish imkoniyatini beradi

. Dastur murakkab interfaol dars jarayonlarini amalga oshirish uchun cheksiz imkoniyatlarni taklif etadi. Endi o'quv kursining murakkab interfaol darslarni yaratish uchun dastur tuzishni yoki flashni qo'llashni bilish shart emas Storyline -buning uchun barcha vositalarni taklif etadi.

Adobe Captivate— Microsoft Windows va dasturiy ta'minotni namoyish etish, video-darslarni yozish, dastur simulyasiyasini yaratish, o'quv taqdimotlarni yaratish va .swf formatda turli testlarni yaratish uchun qo'llanilishi mumkin bo'lgan Mac OS Xning 5 versiyalari uchun elektron ta'limda qo'llaniladigan elektron kurslarni yaratish va tahrirlash dasturi hisoblanadi.

Adobe Captivatedagi generasialangan .swf ni .aviga videoxosting saytlarga konvertasiya qilish imkoniyati mavjud. Dastur simulyasiyalarini yaratish uchun Captivateda chap va o'ng Sichqoncha tugmasini bosish va klavishalarni bosish mumkin. Shuningdek, Adobe Captivate dasturini skrinkastlarni, podkastlarni yaratish va Microsoft PowerPoint taqdimotlarini Adobe Flash formatiga konvertasiya qilish uchun qo'llash mumkin.

Bunday dasturlardan foydalanish esa yuqori samara bermoqda, sababi auditoriyada o'quvchilar bilimlarga oid axborotni ham eshitish ,ham ko'rish orqali o'zlashtiradilar. Bu esa yuqori samaraga erishishga yordam beradi.

Shunday ekan, pedagogik dasturiy ta'lim vositalaridan foydalangan holda ta'limni tashkil etish hozirgi zamonaviy pedagogning o'ziga xos jihatidir.Ushbu

vositalardan keng foydalanish ta'lim sifatini va samaradorligini oshirishga xizmat qiladi .

Xulosa

Boshlang'ich ta'limda pedagogik dasturiy vositalardan foydalanish, ta'lim jarayonini yanada samarali, interaktiv va qiziqarli qilishda muhim ahamiyatga ega. Ushbu vositalar o'quvchilarning bilim olish jarayonini faollashtirib, ularning diqqatini jamlash, ijodiy fikrlash va mustaqil o'rganish ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi. Shuningdek, pedagogik dasturiy vositalar o'qituvchilarga o'quvchilarning individual ehtiyojlariga moslashtirilgan darslarni tashkil etish, o'quvchilarni baholash va ularning o'zlashtirish darajasini kuzatish imkonini beradi. Ta'limdagi zamonaviy texnologiyalarni qo'llash orqali boshlang'ich ta'lim jarayonini yangilash va uning sifatini oshirishga erishish mumkin. Shu bilan birga, pedagogik dasturiy vositalar o'quvchilarga bilimlarni mustahkamlash va o'rganishni yanada qiziqarli va samarali qilishda muhim rol o'ynaydi. Demak, pedagogik dasturiy vositalardan foydalanish boshlang'ich ta'limning rivojlanishida muhim omil bo'lib, ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Muslimov N.A. Bo'lajak kasb ta'limi o'qituvchilarini kasbiy shakllantirish / Monografiya. T.: Fan, 2004.
2. Muslimov N.A., va boshqalar. Kasb ta'limi o'qituvchilarining kasbiy kompetentligini shakllantirish texnologiyasi 2013
3. Sh. Pozilova "Pedagogik dasturiy vositalar" o'quv qo'llanma. Toshkent 2019. -161 b.
4. Imomova Shafolat Mahmudovna, Norova Fazilat Fayzulloevna. Ta'lim jarayonlarini raqamli texnologiyalar asosida takomillashtirish.
5. Ne'matov, Oybek. "TA'LIMDA MUAMMOLI TA'LIM TEXNOLOGIYALARI." " *Science Shine*" *International scientific journal* 3.3 (2023).